

de foregaaende Talere i to Klasser, nemlig dem, der holdt sig til saglige Enkeltheder i det foreliggende Forslag, og dem, som talte om almindeligere og større Principper „oppe i det Blaå“, som den ærede Folketingsmand udtrykte sig. Denne Inddeling er maaske ganske korrekt, og det er maaske ogsaa rigtigt, som jeg tror, den ærede Taler mente, at den første Kategori var dem, der bar sig rigtigst ad. I alt Fald falder det omtrent sammen med min Mening, og jeg kan forstaa, at det giver det største praktiske Udbytte, naar man holder sig til Enkelthederne i den foreliggende Sag og afholder sig fra at steje ud uden for denne. Smidlertid er det rigtigt nok min Hensigt i Hovedsagen at bære mig ad paa den Maade, som altsaa er karakteriseret som den mindre rigtige. Jeg folte straks, da denne Sag blev sat paa Dagsordenen, en stærk Opfordring til at tage Ordet, men bekæmpede den netop paa Grund af Betæneligheder af samme Art som dem, det ærede Medlem anførte. Som nyt Medlem har jeg jo heller ikke tilegnet mig nogen rigtig Følelse af, hvor langt det ved en Sags Lte Behandling kan være tilladt at gaa, og hvor langt den høstærede Formand vil tillade et Medlem at gaa uden for det strengt afstakne og ind paa saadanne almindeligere Principper. Smidlertid have et Par Talere været inde paa disse almindeligere Principper, for det første det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (M. Klausen) og blandt flere andre Talere det ærede Medlem fra Assens (Berntsen). Der er altsaa aabnet en Diskussion om disse større Principper, og i denne Diskussion vilde jeg gerne give et Indlæg. — For ikke at skule flage, vil jeg straks sige, at i det store og hele falder min Anskuelse paa dette Omraade meget nær sammen med, hvad der blev udtalt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds. Det er i det store og hele, at dette er Tilfældet; der kan naturligvis være Forskelligheder i Enkelthederne, og navnlig vil der, hvis flere Talere have forstaaet det ærede Medlem rigtigt, være en væsentlig Forskel paa eet Punkt, dersom nemlig det ærede Medlem ikke alene har talt for en Fællesskole, men ogsaa for en f u n g e n Skole, en Skole med Statsmonopol, saaledes at det ikke var tilladt at drive privat Skolevirksomhed her i Landet,

naar denne Skole var bleven indført. Dersom det ærede Medlem har ment det — men jeg har rigtigt nok ikke forstaaet ham saaledes — afviger jeg paa dette Punkt bestemt fra ham; en saadan Tvang, et saadant Statsmonopol ønsker jeg ikke. Jeg ønsker ligesom han en saalles Undervisning inden for en Del af Skoletiden; men det, jeg navnlig ønsker, er, at man skulde komme til en gratis Undervisning for alle Skolens Ved, ikke alene for de egentlige Folkeskoler, men helt op gennem de højere Skoler, Real- og Latinskoler. Det er altsaa denne Tanke, som jeg vilde tage Ordet for, og som jeg vilde tillade mig at fremsætte og begrunde. Det er for mit Vedkommende ikke nogen ny Anskuelse. Jeg har her den særlige Adkomst til at tale om Skolevesenet, som for Resten mange Medlemmer i denne Sal have, at jeg har været mangeaarig Lærer. Under denne Lærervirksomhed, ved Købstadskoler og særlig ved Mellem- og Realskoler, har denne Anskuelse uddannet sig hos mig, og i de Forhold, hvorunder jeg tidligere levede i en lille nørrejydsf Købstad, hvor netop en kommunal Skolereform stod paa Dagsordenen, har jeg haft Lejlighed til gennem flere Aar at virke for at faa de nævnte Principper anvendte deroppe. Det er altsaa ikke nogen for mig ny Anskuelse, jeg taler for her, og det er selvfølgelig heller ikke min Mening at gøre det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds en Fornøjelse dermed. Vi staa jo paa saa forskellige Sider i denne Sal, at jeg i de fleste Tilfælde snarere vil komme til at bekæmpe ham end støtte ham. I dette Tilfælde kan jeg støtte ham i Hovedsagen; men jeg maa naturligvis tage Afstand i visse Henseender, blandt andet i den særlige Farve, som det ærede Medlem gav sin Motivering og sin Fremstilling, denne Farve, som udpringer fra hans Partistandpunkt. Naar det ærede Medlem fremtullede Sagen som en Anskuelse, der særlig tilhørte hans Parti, det socialdemokratiske Parti — og der er jo fra flere Sider af Salen kommet Ytringer, som gik ud paa, at man her delte det ærede Medlems Opfattelse: at man her havde med en socialdemokratisk Skoletanke at gøre — saa er jeg ganske uenig med det ærede Medlem. Jeg mener nemlig, at denne Anskuelse ikke har noget med Socialdemokratiet at gøre, at det er